

hbo-bachelor Pedagogiek HZ University of Applied Sciences

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Opleidingsbeoordeling	7
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	7
	4.2 Programma	8
	4.3 Personeel	13
	4.4 Voorzieningen	15
	4.5 Kwaliteitszorg	16
	4.6 Toetsing	18
	4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	19
	4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	19
5	Overzicht oordelen	20
	Bijlage 1: Samenstelling panel	21
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	22
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	24
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	25

1 Samenvattend advies

De opleiding hbo-Pedagogiek is een vierjarige bacheloropleiding die door de HZ University of Applied Sciences in voltijd wordt aangeboden. De opleiding zal naast de bestaande Pabo-opleiding worden ondergebracht binnen de Academie Educatie & Pedagogiek van de Hogeschool. Zij oriënteert zich op de Zeeuwse en Westelijk Noord-Brabantse context en kenmerkt zich door een focus op het snijvlak van onderwijs en pedagogiek, op multidisciplinair werken en ruime aandacht voor onderzoeksvaardigheden. De opleiding wil in september 2012 van start gaan.

Het panel heeft de opleiding Pedagogiek bekeken en beoordeeld. Het panel is zeer positief over het management, dat een lerende en enthousiasmerende omgeving weet te creëren voor docenten en studenten. Deze lerende houding biedt flexibiliteit in de opleiding en in de onderwijsleeromgeving, waarbij men signalen serieus oppakt en daarmee de opleiding structureel verder weet te ontwikkelen.

De competenties waarop de opleiding Pedagogiek zich richt, zijn naar het oordeel van het panel correct gekozen. Naast de positionering van de opleiding op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg is de opleiding in voldoende mate georiënteerd op het brede beroepenveld van de HZ University of Applied Sciences (HZ)-pedagoog. Het panel is van mening dat de positionering van de opleiding op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg de opleiding weliswaar een duidelijk profiel geeft, maar dat de opleiding deze profilering te beperkt invult door een sterke focus op het primair onderwijs.

Het panel vindt het opleidingsprogramma goed doordacht. De opleiding kiest voor een heel duidelijke structuur met behulp van een zogenaamde “competentiebreakdown”. Het panel beoordeelt de onderzoekslijn als sterk en helder en is onder de indruk van de professionaliseringslijn voor docenten. De praktijkcomponent is duidelijk verweven in de opleiding door het werken met kritische beroepssituaties en de diversiteit aan stages. Het panel vraagt zich echter af of de korte oriënterende stages in het eerste jaar van de opleiding voldoende aantrekkelijk zijn voor het werkveld om hieraan hun medewerking te verlenen.

In de beginfase van de opleiding is de begeleiding van studenten naar het oordeel van het panel erg intensief. Het is het panel tijdens het locatiebezoek duidelijk geworden dat er in de loop van het programma wordt toegewerkt naar meer autonomie en zelfstandigheid van de student. Het panel ziet dit als een noodzakelijke ontwikkeling binnen de persoonlijke competenties van studenten. De opleiding blijkt voornamelijk mbo-ers aan te trekken. Het panel ziet hierin een gevaar voor een eenzijdige ontwikkeling van de opleiding en adviseert om de horizon actiever te verbreden.

Het panel is positief over het personeelsbeleid en waardeert het dat de instelling hierbij niet schroomt om het personeel integraal bij te scholen, bijvoorbeeld in onderzoeksvaardigheden.

De beperkte pedagogische achtergrond van het docententeam ziet het panel als een punt van zorg. Ondanks dat het huidige team in staat is gebleken een inhoudelijk gedegen pedagogisch onderwijsprogramma neer te zetten, adviseert het om tevens docenten met

een brede pedagogische achtergrond aan te trekken. Het panel acht dit noodzakelijk voor het borgen van een goede balans in inhoudelijke expertise binnen het docententeam.

Het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitszorg zijn volgens het panel gedegen en transparant. Het panel heeft geconstateerd dat de opleidingscommissie een sterke vertegenwoordiging vanuit het werkveld bevat, en acht dit niet wenselijk. Tegelijkertijd is de beroepenveldcommissie momenteel wel divers, maar vooral vertegenwoordigd op operationeel niveau. Het panel adviseert een versterking van de beroepenveldcommissie met een aantal vertegenwoordigers uit het management van organisaties. Het heeft daarbij de verwachting dat managers goed in staat zijn in algemene, abstracte termen te adviseren over het beroepsprofiel. Het panel geeft in overweging om de werkveldvertegenwoordigers uit de opleidingscommissie in de beroepenveldcommissie te laten plaatsnemen.

Het toetsbeleid bevindt zich in een ontwikkeltraject. Naar het oordeel van het panel is het goed doordacht en goed afgestemd met de examencommissie.

Het panel heeft geconstateerd dat er een afstudeergarantie door de instelling is gegeven en heeft geen reden om te twijfelen aan de validiteit daarvan.

De opleiding Pedagogiek behoort tot het Croho-onderdeel Gedrag en maatschappij. Het panel heeft dit gevalideerd.

Het panel adviseert de NVAO om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor van de HZ University of Applied Sciences.

Den Haag, 3 juli 2012

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor van de HZ University of Applied Sciences.

Dr. B. Levering
(voorzitter)

Drs. S. den Tuinder
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

- Voorzitter:
 - Dr. B. Levering, lector Algemene Pedagogiek aan de Fontys Hogescholen;
- Leden:
 - Prof. Dr. J. Lowyck, emeritus hoogleraar Onderwijskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven;
 - Drs. A. Van Latum, directeur Observatiecentrum De Hondsborg;
 - G.J. Snellink, student wo-master Public Management aan de Universiteit Leiden.

Het panel werd bijgestaan door Drs. I. Franssen, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Drs. S. den Tuinder, Odion Onderwijsonderzoek, secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21325) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 15 mei 2012 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Deze vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek.

Op 18 juni 2012 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. De secretaris heeft op basis hiervan een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd voor commentaar. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de definitieve tekst is vastgesteld. Uiteindelijk zijn aan de hand van de uitkomsten per standaard beargumenteerde oordelen per onderwerp en een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding gegeven. Dit heeft geresulteerd in een definitief paneladvies aan de NVAO op 3 juli 2012.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	HZ University of Applied Sciences
Opleiding:	hbo Bachelor Pedagogiek
Variant:	voltijd
Locatie:	Vlissingen
Studieomvang (ECTS):	240 ECTS
Croho onderdeel:	Gedrag en maatschappij

3.2 Profiel instelling

De HZ University of Applied Sciences verzorgt 26 Bacheloropleidingen en 2 Masteropleidingen, voor in totaal ongeveer 4.500 studenten. Deze opleidingen zijn ondergebracht in vier kernacademies met een regionale focus en twee (inter)nationale academies. De kernacademies zijn de Academie Educatie & Pedagogiek, Academie Economie & Management, Academie Technologie & Innovatie en Academie Zorg & Welzijn. De twee internationale academies zijn Delta Academy en Scaldis Academy.

3.3 Profiel opleiding

De bacheloropleiding hbo-Pedagogiek valt binnen de Academie Educatie & Pedagogiek van de Hogeschool, waarbinnen momenteel de Pabo is ondergebracht. De opleiding Pedagogiek is een vierjarige hbo-bachelor die in voltijd wordt aangeboden.

Als specifieke kenmerken noemt de opleiding in het dossier de oriëntatie op de Zeeuwse en Westelijk Noord-Brabantse context, het integreren van elementen uit methoden zoals deze in Zeeuwse instellingen worden toegepast, systeemdenken, multidisciplinair werken en ruime aandacht voor onderzoeksvaardigheden binnen de opleiding. Zij wil met deze opleiding aan de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar pedagogische beroepskrachten op de regionale arbeidsmarkt voldoen.

De opleiding Pedagogiek is voor de HZ University of Applied Sciences een nieuwe opleiding waarmee zij in september van 2012 wil starten.

4 Opleidingsbeoordeling

De beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

De beoordeling is gericht op zeven vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Met welk programma?
3. Met welk personeel?
4. Met welke voorzieningen?
5. Hoe wordt de kwaliteit geborgd?
6. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
7. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze zeven vragen zijn vertaald in zeven onderwerpen en zestien standaarden. Over de standaarden geeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een tweepuntsschaal: onvoldoende of voldoende. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel, ook op de tweepuntsschaal.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van de opleiding in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit.

Indien een opleiding niet volledig nieuw is of omgevormd wordt, worden bij de oordeelsvorming ook de gerealiseerde eindkwalificaties betrokken.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding heeft het landelijke opleidings- en competentieprofiel Pedagogiek als basis genomen voor het ontwikkelen van de opleiding en heeft deze aangevuld met een studieloopbaan- en een onderzoekscompetentie. Deze heeft zij vervolgens uitgewerkt in deeltaken, welke zijn geoperationaliseerd in leerdoelen en beoordelingseisen bij toetsing. Hierin zijn de Dublin descriptoren expliciet opgenomen. De beoordelingseisen zijn

geformuleerd op propedeuseniveau (niveau 1), AD-niveau (niveau 2) en op bachelorniveau (niveau 3).

Tijdens de gesprekken geeft het opleidingsmanagement aan dat zij opleidt voor functies die boven uitvoerend niveau liggen. Zij positioneert de opleiding expliciet op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg en leidt op voor beroepen waarin de ontwikkeling van het kind gestimuleerd wordt. Als voorbeeld noemt zij een functie binnen een brede school waarbij de pedagoog optreedt als verbindende factor tussen de verschillende instellingen die rondom het kind actief zijn. Daarnaast beoogt zij met de HZ-Pedagoog te voorzien in de ondersteuningsbehoefte van opvoeders, bijvoorbeeld binnen jeugdzorg, kinderopvang of andere jeugdinstanties. Tevens ziet zij voor de afgestudeerde Pedagoog een toegevoegde waarde in beroepen waar de beleidskant benadrukt wordt, bijvoorbeeld binnen gemeentes bij het uitzetten van jeugdzorgbeleid.

De opleiding ziet het verschil met de opleiding Social Work in het voornamelijk werken met een groep (social work), versus voornamelijk werken met individuen (Pedagogiek). Zij geeft aan dat plannen schrijven en contact met ouders en andere opvoeders belangrijke componenten zijn van de werkzaamheden van een Pedagoog. Bovendien is de opleiding Pedagogiek geconcentreerd rondom kinderen en jeugdigen, terwijl een opleiding Social Work zich tevens richt op ouderen, gehandicapten, de psychiatrie en crisisopvang.

Het werkveld geeft in de gesprekken aan behoefte te hebben aan mensen met het door de opleiding beschreven profiel, waarbij zij een brede focus en een coördinerende rol belangrijk achten.

Overwegingen

De competenties waarop de opleiding Pedagogiek zich richt, zijn naar het oordeel van het panel correct gekozen. Naast de positionering van de opleiding op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg is de opleiding in voldoende mate georiënteerd op het brede beroepenveld van de HZ-pedagoog.

Het panel is van mening dat de positionering van de opleiding op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg de opleiding weliswaar een duidelijk profiel geeft, maar dat de opleiding deze profilering te beperkt invult door een sterke focus op het primair onderwijs.

De opleiding Pedagogiek behoort tot het Croho-onderdeel Gedrag en maatschappij. Het panel heeft dit gevalideerd.

Conclusie: voldoende

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

In het informatiedossier geeft de opleiding aan dat de signaalfunctie en het oplossingsgericht werken door het beroepenveld als essentiële beroepsvaardigheden worden aangemerkt. Het beroepenveld bevestigde dit in de gesprekken met het panel en benadrukte daarbij de meerwaarde van de regionale oriëntatie van de opleiding voor de instellingen in de regio en de behoefte aan coördinerende beroepskrachten.

Voor het verder ontwikkelen van het curriculum noemt het opleidingsmanagement partnerships met andere hogescholen, waaronder de Hogeschool Utrecht (HU). De opleiding heeft een goede samenwerking met de HU, onder andere vanwege het Seminarium voor Orthopedagogiek waarvan de HU een vestiging in Middelburg heeft.

Om het samenbindende tussen onderwijs en jeugdzorg gestalte te geven binnen de opleiding, besteedt men in het curriculum de nodige aandacht aan de verschillen in taal en termen tussen de vakgebieden onderwijs en social work.

Onderzoek is een HZ-breed aandachtspunt waar volgens docenten sterk op ingezet wordt. Er is een onderzoekslijn ontwikkeld met drie onderzoeksmodules, waarbij in de breedte de verbinding naar de overige vakken gemaakt wordt. In elke cursus komt het vinden en verwerken van literatuur aan de orde. Vanuit de kenniskring "Jeugd, Zorg en Onderwijs" wordt een verbinding gelegd met de vragen uit de beroepspraktijk. Alle docenten zullen op korte termijn geschoold worden in het doceren van onderzoeksvaardigheden. De eerste groep docenten is bijna klaar.

Overwegingen

De opleiding oriënteert zich heel duidelijk op de beroepspraktijk, met name in de eigen regio. Het panel ervaart een wederzijdse betrokkenheid tussen opleiding en werkveld.

Het panel heeft geconstateerd dat onderzoek in het programma een duidelijke plaats heeft, zowel als afzonderlijke modules als ingebed in de overige modules. Het loopt als een rode draad door het programma, is goed doordacht en is verweven in het complete curriculum.

Conclusie: voldoende

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

In de competentiebreakdown is uitgewerkt hoe alle competenties aan bod komen in het programma en in welke onderdelen deze getraind en getoetst worden. Deze geeft een overzicht van deze taken, doelen en eisen, met een uitsplitsing in KVP-indicatoren (kennis, vaardigheden en persoonskenmerken).

In de synopsis heeft de opleiding inzichtelijk gemaakt aan welke competenties, deeltaken en leerdoelen uit de competentiebreakdown per cursus wordt gewerkt. Hieraan zijn beoordelingseisen, werk- en toetsvormen, studiebelasting en de gebruikte vakliteratuur gekoppeld. Het management benadrukt dat het curriculum een uniek curriculum is dat volledig is toegespitst op deze opleiding.

De inhoudelijke samenhang is zichtbaar in een vijftal leerjaaroverstijgende leerlijnen: de theoretische leerlijn, de vaardighedenleerlijn, de onderzoeksleerlijn, de stageleerlijn en de studieloopbaancoaching. Daarnaast werkt de opleiding met semesterthema's waar alle cursussen uit het betreffende semester mee werken; dat is bedoeld om de horizontale samenhang te borgen. Per semester staat een kritische beroepssituatie vanuit het beroepenveld centraal die door het werkveld wordt aangeleverd. De eerste periode gaat bijvoorbeeld over de thuissituatie, de volgende periode richt zich op de situatie op school.

De HZ University of Applied Sciences heeft een Professional Core gedefinieerd, bestaande uit hbo-generieke kennis en vaardigheden. Deze Professional Core maakt onderdeel uit van alle opleidingen binnen de HZ University of Applied Sciences. Binnen dit generieke domein zijn de vakken "Inleiding in Presenteren en Rapporteren" en "Engels" opgenomen in het curriculum van de opleiding Pedagogiek. Engels is daarbij – naar aanleiding van klachten van studenten op de generieke module Engels – binnen de Academie toegespitst op het lezen van Engelstalige teksten. Het opleidingsmanagement licht toe dat bij onderzoek naar afstudeerscripties van de Pabo bleek dat studenten onvoldoende in staat zijn tot het lezen van Engelstalige artikelen. Naar aanleiding hiervan heeft de vakgroep Engels de cursus Academic Reading ontwikkeld, die specifiek gericht is op het kunnen lezen van artikelen binnen het vakgebied. Daarnaast worden studenten in andere cursussen aangemoedigd om Engelstalige literatuur te zoeken en te gebruiken.

De onderzoekslijn bestaat uit drie cursussen waarin de onderzoeksproces telkens met een andere dataverzamelmethode wordt doorlopen, twee ondersteunende cursussen, projectonderzoek en minoronderzoek in het derde jaar en het afstudeeronderzoek. Daarnaast wordt er binnen andere vakken structureel aandacht besteed aan onderzoeksvaardigheden. In totaal wordt er ten minste 35 EC aan onderzoek besteed.

Overwegingen

De competentiebreakdown is volgens het panel zeer zorgvuldig uitgewerkt, tot in de synopsis en zelfs in de toetsingscriteria. Het panel ervaart dit als zeer gestructureerd en transparant. Pedagogiek komt in het programma inhoudelijk in voldoende mate aan de orde. Het panel is van oordeel dat het programma zeer duidelijk is opgebouwd en daardoor een duidelijke samenhang realiseert. De praktijkcomponent komt heel expliciet in de opleiding naar voren, onder andere in de kritische beroepssituaties.

Het panel heeft zich erover verbaasd dat er een module Engels in het lesprogramma is opgenomen, terwijl er geen Engelstalige literatuur is voorgeschreven. Het panel is echter van mening dat de opleiding goed heeft kunnen toelichten welke afwegingen hebben geleid tot de keuze om Engels op te nemen in het curriculum en vindt dit acceptabel.

Het panel vindt de ontwikkeling van de onderzoekscompetenties sterk doordacht en goed ingebed in het hele programma. Deze zelfde werkwijze is gehanteerd bij het Academisch Engels in het curriculum, dit wordt zowel als een afzonderlijke module aangeboden, als ingebed in de overige modules. Het panel spreekt zijn waardering uit voor deze grondige en integrale aanpak

Conclusie: voldoende

4.2.3 **Standaard 4**

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De opleiding stelt in het didactisch concept de uitgangspunten proactief, interactief en praktijkgericht leren centraal. Zij hanteert bij de werkvormen het uitgangspunt dat de studenten werken aan leeractiviteiten in verschillende concrete, betekenisvolle praktijksituaties waarbij een verband wordt gelegd tussen leren op school en leren in de praktijk.

Stage en onderzoek nemen een prominente plaats in het curriculum in. Studenten gaan vanaf het eerste semester op oriënterende stage, waarbij zij meekijken en meewerken. In het eerste jaar zien alle studenten door korte stages veel van de verschillende gebieden van het werkveld. De stage bestaat in het eerste jaar 140 uur, verdeeld over drie verschillende stageplekken. In het tweede jaar heeft men twee stageplekken waar men in totaal 420 uur stage loopt. Hier worden de stages wat langer en gericht dan in het eerste jaar.

In het derde jaar bevatten de minoren een stagecomponent, in het vierde jaar lopen studenten 800 uur stage op de werkplek, de zogenaamde afstudeerstage. Deze is ingericht als "meewerkstage" en is gekoppeld aan te behalen competenties.

Het opleidingsmanagement geeft aan dat een stage in ieder geval op hbo-niveau moet zijn, waarbij een praktijkbegeleider op minimaal hbo-niveau dient te functioneren. De oriëntatie van de stage is gebaseerd op de manier waarop dit binnen de opleiding Social Work gebruikelijk is. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan dat zij samen met het werkveld nagaat welke eisen exact aan stageplaatsen en -begeleiding zullen worden gesteld. De opleiding zal dit het komende jaar verder uitkristalliseren voor de stages vanaf het tweede jaar. Voor het eerste jaar ziet zij dit als minder belangrijk aangezien het hier oriënterende stages betreft.

Recentelijk is besloten om van de oorspronkelijke twee semesters per opleidingsjaar over te gaan naar vier perioden per jaar. Uitkomsten van het studenttevredenheidsonderzoek binnen de Academie gaven hier aanleiding toe. De studielast is hierdoor beter over het jaar verdeeld.

Docenten van de opleiding geven aan tevens gebruik te maken van virtuele cases die met behulp van Cyberdam worden opgezet. Studenten krijgen in leerteams een rol van één van de participanten in een casus en plegen van daaruit interventies. Bij één van de cursussen is dit reeds geïntegreerd, de opleiding is voornemens ook binnen de andere cursussen meer met deze digitale leeromgevingen te gaan doen.

Overwegingen

Het panel constateert een sterke verbinding met de praktijk, onder meer door de omvang en diversiteit aan stages. Studenten komen in het eerste jaar van de opleiding met een breed werkveld in aanraking waarop ze hun keuze voor vervolgstages kunnen bepalen. Het panel ziet de meerwaarde hiervan voor de student, maar vraagt zich af of dergelijke oriënterende stages in praktische zin organiseerbaar zijn en of de opleiding de bereidheid van het werkveld hierin niet overschat.

Cyberdam ziet het panel als een effectieve manier om binnen een gecontroleerde omgeving beroepsvaardigheden te kunnen oefenen.

Conclusie: voldoende

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Uitgaande van de bezoekersprofielen van de open dagen en de inschrijvingen tot op heden, lijkt de opleiding met name mbo-ers aan te trekken. Dit gegeven is uitkomst van onderzoek in het kader van de macrodoelmatigheidstoets. Het management benadrukt in de gesprekken zich nadrukkelijk ook open te stellen voor havisten en vwo-ers. De aansluiting met het mbo ligt naar zijn mening meer voor de hand vanwege de goed aansluitende mbo-opleidingen zoals die van mbo pedagogisch medewerker.

De opleiding richt zich primair op voltijdstudenten die nog niet actief zijn op de arbeidsmarkt. Er wordt momenteel een aanzet gemaakt om de flexibilisering van de opleiding gestalte te geven wat betreft deeltijdse studenten en vrijstellingen op basis van EVC's.

Overwegingen

Het panel is van mening dat studenten met name in de beginfase erg bij de hand worden genomen. Ook de toon van bijvoorbeeld de synopsis kwam het panel nogal "kinderachtig" voor. Het panel vindt dat de opleiding zich te sterk op mbo-ers concentreert. Uit de open dag en het onderzoek ten behoeve van de macrodoelmatigheidstoets blijkt weliswaar dat de opleiding van nature veel mbo-ers aantrekt, maar het panel ziet hierin een gevaar voor de ontwikkeling van de opleiding en adviseert om de horizon actiever te verbreden.

Conclusie: voldoende

4.2.5 Standaard 6

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Het uitgangspunt van de opleiding bij het bepalen van de studeerbaarheid van het programma is 18 contacturen per week, met daarnaast 8 uur stage en 14 uur zelfstudie. Bij de inrichting van het programma is getracht de studielast zoveel mogelijk gelijkmatig over het programma te spreiden. Uit resultaten van het studenttevredenheidsonderzoek van de Academie bleek onlangs dat de indeling van het studiejaar in twee semesters tot knelpunten leidt in de studeerbaarheid. Naar aanleiding hiervan zijn de opleidingsjaren recentelijk in vier in plaats van twee periodes opgedeeld.

De Academie probeert groepen zodanig in te delen dat het voor studenten praktisch goed organiseerbaar is om bij elkaar te komen. Zo is er bij de Pabo een groep studenten die ver weg woont en een groep die dichtbij woont.

Overwegingen

Het panel vindt het programma studeerbaar en waardeert de wijze waarop de Academie flexibiliteit toont bij ervaren knelpunten in de studeerbaarheid.

Conclusie: voldoende

4.2.6 Standaard 7

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De bacheloropleiding Pedagogiek wordt in voltijd aangeboden en omvat 240 ECTS. Het programma heeft een omvang van vier jaar.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Conclusie: voldoende

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 8

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de HZ University of Applied Sciences is vastgelegd in een personeelsplan. Het College van Bestuur van de Hogeschool heeft een functiehuis samengesteld waarin alle medewerkers zijn ingeschaald. Het panel heeft deze tijdens het locatiebezoek ingezien. Voor iedere functieschaal is een overzicht van taken en verantwoordelijkheden beschikbaar.

De directeur van de Academie is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van de opleiding Pedagogiek. De opleidingscoördinator voert de plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprekken en maakt afspraken over individuele bijscholing. De Academie heeft een intentieverklaring opgesteld om met het seminarium Orthopedagogiek van de Hogeschool Utrecht om kennis en docenten uit te wisselen.

Het opleidingsmanagement geeft tijdens de gesprekken aan er bewust voor te hebben gekozen om het ontwikkelen en doceren van vakken zoveel mogelijk binnen functies te combineren. In het huidige ontwikkelteam hebben de meeste toekomstige docenten van de opleiding zitting.

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek kunnen vernemen dat de HZ University of Applied Sciences aandachtspunten in haar beleid formuleert die ze Hogeschool-breed implementeert. Een voorbeeld hiervan is het versterken van de onderzoekslijn. Hiertoe wordt al het onderwijzend personeel gefaseerd opgeleid in het bevorderen van het doceren

van onderzoeksvaardigheden. Docenten spraken hier tijdens het locatiebezoek uitermate positief over.

Overwegingen

Het panel heeft een positieve indruk van het personeelsbeleid. De hogeschool-brede bijscholing van docenten in onderzoek duidt volgens het panel op een krachtig beleid. Het heeft tijdens het locatiebezoek zeer enthousiaste en inhoudelijk sterke docenten en managers ontmoet, met plezier in hun werk en een grote betrokkenheid bij de opleiding en de studenten van de Academie.

Conclusie: voldoende

4.3.2 Standaard 9

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De beoogde docenten van de opleiding hebben allen een masteropleiding. De beoogde opleidingscoördinator is gepromoveerd.

De opleiding is vanuit de Pabo ontwikkeld en heeft daarmee een sterke vertegenwoordiging van onderwijskundigen. Deze acht de opleiding noodzakelijk om te kunnen opereren op het gewenste snijvlak van jeugdzorg en onderwijs. Tijdens het locatiebezoek geven docenten aan nog zoekende te zijn naar een balans tussen de sterke onderwijskundige en de benodigde pedagogische achtergrond van het docententeam. Het team is van oordeel dat er een grote mate van overlap is tussen de vakgebieden onderwijskunde en pedagogiek.

Het beoogde docententeam bevat momenteel één pedagoge. Daarnaast blijkt uit de CV's dat diverse docenten deskundigheid hebben opgebouwd op pedagogische werkgebieden.

Overwegingen

Het panel kwalificeert het opleidingsniveau van de docenten als voldoende. Het panel heeft binnen het docententeam echter weinig pedagogen aangetroffen. Het panel gaat ten dele mee in de argumentatie van de opleiding dat de grenzen tussen het onderwijskundige en het pedagogische werkveld niet radicaal in kokers zijn te vangen. Wat betreft opleidingen zijn deze grenzen echter wel degelijk aanwezig. Het panel is van mening dat de pedagogische achtergrond van het docententeam hierbij te beperkt is. Ondanks dat het huidige team in staat is gebleken het aandeel pedagogiek in het programma inhoudelijk goed vorm te geven, adviseert het panel docenten met een brede pedagogische achtergrond bij de opleiding te betrekken voor een goede balans in inhoudelijke expertise binnen het docententeam.

Conclusie: voldoende

4.3.3 Standaard 10

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding geeft tijdens het locatiebezoek aan dat reeds 27 studenten voornemens zijn in september 2012 met de opleiding te starten. In totaal verwacht de opleiding in het eerste jaar een instroom van 35 studenten. De docent-studentratio is door het College van Bestuur vastgesteld op 1:25.

De opleiding start met 8 docenten met een totale aanstellingsomvang van 3,5 fte. Hiervan is 0,4 fte beschikbaar voor de opleidingscoördinator. Van de overige 3,1 fte wordt ten minste de helft besteed aan rechtstreeks contact met studenten. Bij groei van de opleiding zal in principe de aanstellingsomvang van het huidige team bij de opleiding worden vergroot.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding voldoende docenten inzet om het onderwijsprogramma te kunnen realiseren.

Conclusie: voldoende

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 11

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding Pedagogiek zal gehuisvest worden in de HZ University of Applied Sciences in Vlissingen, die goed bereikbaar is per auto en met openbaar vervoer. Het gebouw heeft leslokalen voor groepen van 120, 60 en 30 studenten. Daarnaast zijn er een aantal afgesloten ruimtes en zitjes in de gang waar studenten in groepen kunnen werken. De hogeschool heeft gemiddeld per 5 studenten één computer beschikbaar.

De hogeschool beschikt over een eigen mediatheek met een beperkte collectie ter plekke, maar met de mogelijkheid om digitaal literatuur vanuit de Provinciale bibliotheek in Middelburg aan te vragen. Bij de Bookshop kunnen studenten hun studieboeken bestellen en kunnen ze terecht voor kantoorartikelen. Via infonet kunnen studenten digitaal beschikken over alle informatie over de inhoud en organisatie van de opleidingsprogramma's zoals studiegidsen, OER, cursushandleidingen, onderwijs- en toetsroosters en actualiteiten. De informatievoorziening via infonet wordt aangevuld met eigen open source en social media.

Overwegingen

Het panel acht de voorzieningen passend om het onderwijs van deze opleiding te verzorgen. Tijdens de rondleiding heeft het geconstateerd dat de huisvesting een prettige werkomgeving biedt met een positieve uitstraling. Het ziet de Bookshop als een sfeerverhogend element hierin.

Conclusie: voldoende

4.4.2 Standaard 12

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studieloopbaancoaching (SLC) is opgenomen als programmaonderdeel in elke studiefase en is tevens gekoppeld aan de stage. Elke student krijgt een SLC-docent aangewezen die hem/haar tijdens de volledige studieloopbaan begeleidt. Als onderdeel van de studiebegeleiding onderhoudt de SLC-docent structureel voortgangsgesprekken met de student. Met eerstejaarsstudenten is dit drie à vier keer per jaar, met ouderejaars is dit op initiatief van de student.

Vanuit de Pabo heeft de opleiding de ervaring dat studenten in het begin danig overweldigd zijn door alles wat op hen afkomt. Zij zegt te verwachten dat ze met pedagogiek een vergelijkbaar type student binnen zal krijgen. Zij wil deze studenten met zorg omringen zodat ze een goede start kunnen maken. Naarmate de opleiding vordert, wordt van studenten een meer zelfstandige houding verwacht en geëist.

In de gesprekken met studenten bleek dat de eerstejaars Pabo-studenten de begeleiding als prettig intensief kwalificeren, en dat de ouderejaars aanzienlijk minder begeleiding ervaren en hier ook minder behoefte aan lijken te hebben.

De recente Nationale Studenten Enquête (NSE) scores tonen dat studenten van de Academie benedengemiddeld tevreden zijn met de informatievoorziening. Het panel maakt echter uit de gesprekken met Pabo-studenten op dat deze informatie wel degelijk beschikbaar is en heeft ook zelf kunnen constateren dat de informatievoorziening op orde is.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding voorziet in intensieve studiebegeleiding in de beginfase van de opleiding. Het begrijpt de afwegingen die hierbij zijn gemaakt en beschouwt dit als waardevol, maar vindt het tevens goed dat de intensiteit in latere jaren wordt afgebouwd. Het panel ziet dit als noodzakelijk voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van studenten naar een zelfstandige en krachtige rol als Pedagoog. Het panel kwalificeert de informatievoorziening als voldoende.

Conclusie: voldoende

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 13

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool is beschreven in een kwaliteitszorgdocument. Elke Academie heeft een gesystemiseerd geheel van procedures en documenten op basis waarvan het College van bestuur de stand van zaken met betrekking tot de kwaliteitscriteria kan vaststellen. In het evaluatiekader van de HZ University of Applied

Sciences is vastgesteld wat de te realiseren doelen zijn. Deze zijn per opleiding uitgewerkt in een evaluatieplan, waarin concrete streefdoelen zijn geformuleerd voor diverse aspecten van de opleiding. Deze streefdoelen zijn vertaald naar een enquêtesysteem waarmee ze op cursusniveau worden getoetst.

Het bureau Kwaliteitszorg van de Dienst Onderwijs voert aan het einde van elk semester de onderwijsbeoordelingen uit. De resultaten van deze evaluaties worden besproken in de kwaliteitskring, de opleidingscommissie en de beroepenveldcommissie. Bij het evalueren van de doelstellingen worden ook gesprekken binnen de opleidingscommissie, studieloopbaancoachingsgesprekken en de kwaliteitskring betrokken. De kwaliteitscoördinator van de Academie meldt dat uitkomsten van evaluaties worden verspreid onder betrokkenen zoals docenten, studenten en de studentenraad.

Overwegingen

Het panel beoordeelt het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitszorg als goed en transparant. Er wordt op een zeer gestructureerde manier te werk gegaan, waarbij alle relevante partijen betrokken en geïnformeerd worden.

Conclusie: voldoende

4.5.2 Standaard 14

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De Academie beschikt momenteel over een beroepenveldcommissie, een opleidingscommissie, een studentenraad en een Raad van Advies. Voor het ontwikkelen van de opleiding Pedagogiek heeft het management van de Academie een aantal expertmeetings gehouden met het beroepenveld.

Het management geeft aan dat voor de opleiding Pedagogiek een afzonderlijke beroepenveldcommissie in oprichting is, aangezien dit beroepenveld veel diverser is dan dat van de Pabo. Een aantal deelnemers aan de expertmeetings zullen zitting nemen in deze nog op te richten beroepenveldcommissie. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel een aantal beoogde leden van deze beroepenveldcommissie gesproken.

In de opleidingscommissie hebben, naast studenten en docenten, vertegenwoordigers van het beroepenveld zitting. De voorzitter is afkomstig uit het werkveld. Het opleidingsmanagement geeft aan dat er naar aanleiding van input vanuit de opleidingscommissie regelmatig wijzigingen in het curriculum worden doorgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het meer toepassingsgericht maken van de module Engels en het opknippen van modules in kleinere eenheden van 7,5 EC. Dit beeld wordt bevestigd in de gesprekken met Pabo-studenten, zij hebben het idee dat er naar hen wordt geluisterd binnen de Academie en dat input en klachten serieus worden opgepakt.

De studentenraad en de Raad van Advies opereren beiden op Academieniveau. In de Raad van Advies zijn alle stakeholders van het brede werkveld van de Academie vertegenwoordigd. Hierin worden de meer strategische vraagstukken behandeld, zoals ontwikkelingsrichtingen binnen de pedagogische sector en de onderwijssector. De Raad

van Advies komt twee tot drie keer per jaar bij elkaar en is nu nog sterk gericht op de Pabo, maar zal ook ingericht worden om Pedagogiek te vertegenwoordigen. Het management van de Academie geeft aan dat zij onder meer door deze adviesraad stevig is geworteld in de omgeving.

Overwegingen

Het panel heeft veel waardering voor de manier waarop de Academie zich open stelt en inspeelt op signalen van haar belanghebbenden. Het heeft zich echter verbaasd over de sterke vertegenwoordiging van het werkveld in de opleidingscommissie. Voor de Pabo is dit wellicht een logische keuze, maar voor de opleiding Pedagogiek, met een veel diverser werkveld, ontraadt het panel deze verwevenheid.

Tegelijkertijd ervaart het panel de samenstelling van de op te richten beroepenveldcommissie als betrekkelijk eenzijdig. Het beroepenveld wordt naar de mening van het panel momenteel voornamelijk als klankbord gebruikt en zou een verdiepingsslag moeten maken. Het panel adviseert hiertoe om vertegenwoordigers uit het management van organisaties sterker in de commissie te vertegenwoordigen. Zij zullen naar verwachting goed in staat zijn in algemene, abstracte termen te adviseren over het beroepsprofiel. Het panel geeft in overweging om de werkveldvertegenwoordigers uit de opleidingscommissie in de beroepenveldcommissie te laten plaatsnemen.

Conclusie: voldoende

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 15

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Binnen de HZ University of Applied Sciences is nieuw beleid omtrent toetsing en examinering in ontwikkeling. Elke Academie heeft een deelexamencommissie, waarvan de voorzitters tevens zitting hebben in een nieuw opgerichte HZ-brede examencommissie. De deelexamencommissies richten zich meer op de inhoud van de toetsing, terwijl bij de HZ-brede examencommissie de focus op de procedurele en formele aspecten ligt en op de verankering hiervan binnen de opleidingen en het team.

De deelexamencommissies stellen per 1 september 2012 een toetscommissie aan. Deze beoordeelt aspecten als de variatie in vraagstelling en toetsvormen, de consequentie bij beoordeling en de terugkoppeling naar studenten. De ervaringen van deze toetscommissie worden teruggevoerd naar de HZ-brede examencommissie, die de formele aspecten hiervan beoordeelt.

Er is een HZ-breed gestandaardiseerd protocol voor het beoordelen van eindwerkstukken. Eindwerkstukken worden door twee beoordelaars en een extern beoordelaar beoordeeld, zowel inhoudelijk als op onderzoekscompetenties.

Overwegingen

Het toetsbeleid bevindt zich in een ontwikkeltraject. Het is naar het oordeel van het panel goed doordacht en goed afgestemd met de examencommissie. Het panel acht het toetsbeleid op orde en noemt de variëteit in toetsing als positief punt.

Conclusie: voldoende

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 16

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De HZ University of Applied Sciences garandeert de studenten dat zij het volledige programma kunnen doorlopen. Deze afstudeergarantie beslaat een redelijke termijn die is gerelateerd aan de studieduur van de opleiding.

Overwegingen

Het panel heeft geconstateerd dat er een afstudeergarantie door de instelling is gegeven en heeft geen reden om te twifelen aan de validiteit daarvan.

Conclusie: voldoende

4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is voldoende.

Het panel ziet als sterke punten van de opleiding de bijzondere betrokkenheid van managers, ontwikkelaars en docenten bij de opleiding. Het opleidingsprogramma is evenwichtig en goed doordacht, van competenties via de synopsis tot aan de toetsing. Het panel heeft grote waardering voor de onderzoekslijn en de wijze waarop deze door het gehele curriculum heen is vorm gegeven. De professionalisering van docenten daarbij geeft deze lijn een verdiepingsslag.

Zaken die nog nadrukkelijk de aandacht behoeven:

- de te smalle positionering van de opleiding op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg;
- de praktische uitvoerbaarheid van de oriënterende stages in het eerste jaar;
- de oriëntatie in de opleiding op een te eenzijdige instroom;
- de beperkte pedagogische achtergrond van het docententeam;
- de samenstelling van de opleidings- en beroepenveldcommissies.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van <u>wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk</u>	V
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde <u>eindkwalificaties te bereiken</u>	V
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	V
	6. Het programma is studeerbaar	V
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de <u>omvang en de duur van het programma</u>	V
	3 Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma		V
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma		V
4 Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn <u>toereikend voor de realisatie van het programma</u>	V
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten <u>aan bij de behoefte van studenten</u>	V
5 Interne kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	V
	14. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken	V
6 Toetsing	15. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	16. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie	V	

V = voldoende O = onvoldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

- Voorzitter:
 - Dr. B. Levering, lector Algemene Pedagogiek aan de Fontys Hogescholen;
- Leden:
 - Prof. Dr. J. Lowyck, emeritus hoogleraar Onderwijskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven;
 - Drs. A. Van Latum, directeur Observatiecentrum De Hondsborg;
 - G.J. Snellink, student wo-master Public Management aan de Universiteit Leiden.

Bas Levering is sinds 1975 als wijsgerig en historisch pedagoog verbonden aan de Universiteit Utrecht en sinds 2004 als lector Algemene Pedagogiek aan Fontys Hogescholen in Tilburg. Van 2009 tot 2011 vervulde hij een gastprofessoraat Pedagogiek aan de Universiteit Gent. Levering is een veel gevraagd deskundige in de media. Hij is European Editor van het International Journal of Qualitative Methods en hoofdredacteur van Pedagogiek in Praktijk Magazine.

Joost Lowyck studeerde Pedagogische wetenschappen aan de K.U. Leuven en specialiseerde nadien in lerarenopleiding en technologie te Heidelberg. Hij is thans emeritus en was tot 2006 gewoon hoogleraar, verbonden aan het Centrum voor Instructiepsychologie en -technologie van de K.U. Leuven. Joost Lowyck nam deel de VSNU-visitaties Pedagogische wetenschappen en (Toegepaste) Onderwijskunde in 1993, Onderwijskunde in 1998 en Universitaire Lerarenopleidingen in 1997 en 2003. In 2006 was hij voorzitter van de QANU-visitatie Onderwijskunde en in 2008 van de visitatie van de Universitaire lerarenopleidingen (ULO's).

Annemiek van Latum studeerde Orthopedagogiek in Utrecht en volgde vervolgens nog verschillende andere opleidingen waaronder de postdoctorale beroepsopleiding gezondheidspsycholoog. Van Latum is op verschillende plaatsen werkzaam geweest als pedagogisch medewerker, orthopedagoog, docent opleiding praktische pedagogische gezinsbegeleiding, manager en projectleider. Daarna heeft zij verschillende functies bekleed binnen De Hondsborg, een observatiecentrum te Oisterwijk. Sinds 1 juni 2006 is zij directeur van het Observatiecentrum de Hondsborg.

Jerry Snellink is student in de avondvariant van de masteropleiding Public Administration van de Universiteit Leiden. Daarvoor heeft hij de duale hbo-bacheloropleiding Bestuurskunde/Overheidsmanagement van de Haagse Hogeschool afgerond.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Drs. Irma Franssen, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Drs. Suzanne den Tuinder, Odion Onderwijsonderzoek, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 18 juni 2012

Locatie: Edisonweg 4, 4382 NW Vlissingen

Programma:

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
8.15 – 9.15	Ontvangst en overleg (besloten) panel	NVAO panel
09.15-09.45	Gesprek met vertegenwoordigers bestuur en opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • dhr. P. van Dongen, voorzitter College van Bestuur • dhr. H.J. Zielstra, directeur Academie voor Educatie en Pedagogiek
09.45-10.00	Paneloverleg (besloten)	NVAO panel
10.00-10.45	Gesprek met ontwikkelaars	<ul style="list-style-type: none"> • mevr. P. de Bil, opleidingscoördinator, onderzoek, samenhang curriculum • mevr. J. Enter, startcompetenties, competentiebreakdown • mevr. E. de Kraker-Pauw, start, projectleiding, contacten extern • dhr. R. Lous, kwaliteitszorg • mevr. E. Vercouteren, synopsis, toetsing, onderwijsbeleid
10.45-11.00	Paneloverleg (besloten)	NVAO panel
11.00-11.45	Gesprek met werkveld	<ul style="list-style-type: none"> • dhr. C. Koenen, ROC • dhr. P. Koole, Juvent • dhr. R. Pluygers, Shiran Sport • dhr. R. Vader, (jeugd)politie
11.45-12.15	Rondleiding door de HZ	
12.15-13.00	Lunchpauze (besloten)	NVAO panel
13.00-13.45	Gesprek met docenten en afgevaardigden van de examencommissie	<ul style="list-style-type: none"> • dhr. W. Bakker, examencommissie • mevr. M. Schillings, deelexamencommissie • mevr. P. Honkoop, kennislijn, SLC-lijn in curriculum • mevr. G. Riddersma-van Damme, handelingslijn, stage, beroepenveld • dhr. J. Zwemer, organisatie- en beleidslijn, minoren
13.45-14.00	Paneloverleg (besloten)	NVAO panel
14.00-14.30	Gesprek met studenten Pabo	<ul style="list-style-type: none"> • Irene van Meel, 3^e jaars Pabo student

		<ul style="list-style-type: none"> • Tirza Brouwer, 3^e jaars Pabo student • Linda Snel, 3^e jaars Pabo student • Moniek de Bruine, 2^e jaars student
14.30-15.00	Paneloverleg (besloten)	NVAO panel
15.00-15.30	Tweede gesprek vertegenwoordigers opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • dhr. P. van Dongen, voorzitter College van Bestuur • dhr. H.J. Zielstra, directeur Academie voor Educatie en Pedagogiek
15.30-17.00	Paneloverleg (besloten). Definitieve oordeelsvorming	NVAO panel
17.00-17.15	Korte terugkoppeling door panelvoorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Opleidingsmanagement en eventueel andere geïnteresseerden

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraagdossier Toets Nieuwe Opleiding februari 2012

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Informatiedossier TNO juni 2012
- Aanvraag Macrodoelmatigheid
- Ontwikkelingen opleiding Pedagogiek:
 - o functiegebouw en functies opleiding Pedagogiek
 - o documenten expertmeetings
- Synopsissen en studentenhandleidingen van:
 - o kind en gezin
 - o onderzoek1
 - o pedagogische landkaart
 - o gespreksvaardigheid
 - o kind en ontwikkeling
 - o signaleren, adviseren en verwijzen “gezin centraal”
 - o projectmatig werken
 - o studieloopbaan van de Bachelor Pedagoog
 - o systeemdenken
- Studentenhandleiding oriënterende stages Pedagogiek
- Kwaliteitszorgsysteem Pabo
- Algemene HZ informatie
- Jaarrooster 2012-2013
- Voorlopige inzetplanning en verdeling taken
- Cursussen, coursenummers, EC's en cursuseigenaren
- Literatuur opleiding Pedagogiek eerste en tweede jaar
- Competentiebreakdown
- Verslagen opleidingscommissie
- HZ kader voor praktijkgericht onderzoek door studenten
- NSE resultaten Pabo en HZ 2012

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

AD	Associate Degree
ba	bachelor
ECTS	European Credit Transfer System
hbo	hoger beroepsonderwijs
HZ	HZ University of Applied Sciences
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Pabo	Pedagogische academie voor het basisonderwijs
RvA	Raad van Advies
SLC	Studieloopbaancoaching
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Pedagogiek van de HZ University of Applied Sciences.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 000329